

22 września 2020 roku

22. 09. 2020

WPŁYNEŁO - BIURO OBSŁUGI KLIENTA

L.dz. *PP. 10061. 1733* / ilość zał. *1*
Podpis *[Signature]*

02
Szanowny Pan Janusz Chodasewicz
Burmistrz Kamiennej Góry
Plac Grunwaldzki 1
58-400 Kamienna Góra

Petycja

Na podstawie art. 2 ustawy o petycjach z dnia 11 lipca 2014 roku wnoszę do Burmistrza Kamiennej Góry petycję o podjęcie działań mających na celu objęcie opieką dwóch kamieni granicznych z 1733 roku, które zlokalizowane są na granicy miasta Kamienna Góra i miejscowości Krzeszów.

Uzasadnienie

Od wielu lat interesuję się zabytkowymi znakami granicznymi, wyznaczającymi przed laty granice dóbr klasztoru krzeszowskiego. W lutym tego roku udało mi się odnaleźć dwa takowe kamienie graniczne, dotychczas całkowicie nieznane, a zlokalizowane na granicy miejscowości Kamienna Góra i Krzeszów. Współrzędne opisywanych tu znaków granicznych to odpowiednio dla „kamienia północnego”: N 50°46'42”, E 16°04'28”, dla „południowego”: N 50°46'40”, E 16°04'30”.

Ilustracja 1: Znalezione kamienie graniczne z 1733 roku: po lewej kamień północny, po prawej kamień południowy.

Jak widać na ilustracji 1, oba kamienie były przewrócone, zarosnięte mchem i przysypane igliwem. Prawdopodobnie od lat nikt nie wiedział o ich istnieniu, a są to ważne zabytki dokumentujące historię tych ziem, ich fotografie przedstawia ilustracja 2. Widoczne tu inskrypcje „I.A.G. 1733” informują, że odnalezione znaki ustawiono w 1733 roku na granicy ziem należących do opata krzeszowskiego Innocentego, gdyż monogram „I.A.G.” należy rozwinąć jako „Innocentius Abbas Grissoviensis”, czyli „Innocenty opat krzeszowski”.

Ilustracja 2: Wygląd odnalezionych kamieni granicznych; po lewej kamień północny, po prawej kamień południowy.

Wspomniane znaki odnalazłem zaledwie kilka miesięcy temu i opisałem je na swojej stronie internetowej¹. Po tejże publikacji kamienie te zaczęli odwiedzać inni miłośnicy historii, znane mi są przynajmniej dwa takowe przypadki^{2, 3}.

Wzmiankowane kamienie graniczne niewątpliwie są zabytkami wartymi zachowania, jednakże ich aktualne ustawienie jest nieodpowiednie: tylko jeden z nich udało mi się ustawić prawie w pionie, ale zapewnia to jedynie jego widoczność, natomiast nie jest on wkopany prawidłowo; drugi w dalszym ciągu leży w trawie. Wskazane byłoby też ich objęcie przez Nadleśnictwo Kamienna Góra odpowiednią opieką, czy to poprzez podjęcie starań o wpis do ewidencji zabytków, czy też poprzez inne działania, praktykowane przez tutejsze nadleśnictwo. W maju tego roku z odpowiednim wnioskiem zwróciłem się do Nadleśnictwa Kamienna Góra.

Jak wynika z udzielonej mi odpowiedzi (pismo ZGU.0172.1.2020 z dnia 18 września 2020 roku), przeprowadzona w terenie wizja lokalna potwierdziła obecność opisanych obiektów, jednakże w opinii Nadleśnictwa są one „jednymi z wielu znaków granicznych (...) które w chwili obecnej nie pełnią już przewidzianych dla nich funkcji”. Nadleśniczy stwierdził też, że nie posiada on kompetencji oraz delegacji prawnej aby decydować o wartości historyczno-kulturowej takich przedmiotów, a także do zmiany ich stanu materialnego bądź ochrony. W pewnym sensie muszę zgodzić się ze stanowiskiem Nadleśnictwa, gdyż faktycznie opisane tu kamienie można postrzegać jedynie jako znajdujące się w lesie dawne znaki graniczne, a samo Nadleśnictwo nie jest powołane do poszukiwań w terenie tego typu zabytków.

Mając na uwadze powyższy opis można stwierdzić, że gdzieś w lesie, na granicy miejscowości Kamienna Góra i Krzeszów, znajdują się dwa zabytkowe znaki graniczne, które powinno się objąć właściwą opieką. Należy przy tym zauważyć, że o ile w kilku muzeach przechowywane są znaki graniczne krzeszowskich cystersów z 1727 roku⁴, to żadna z tego typu placówek nie posiada wzmiankowanej w mojej petycji wersji tegoż kamienia z 1733 roku. Jedyny znany egzemplarz takiego znaku granicznego znajduje się w rękach prywatnych i eksponowany jest na kamiennogórskiej ul. Karola Miarki.

Dlatego też zwracam się do Burmistrza Miasta Kamienna Góra z petycją, aby miasto Kamienna Góra podjęło odpowiednie kroki w celu objęcia właściwą opieką zabytkowych znaków granicznych z 1733 roku. Prawdopodobnie najwłaściw-

1 <http://marian.gabrowski.eu/pdf/kamienie%20IAG%201733%20Kamienna%20G%C3%B3ra.pdf>

2 <https://sciezka.wok.com/2020/05/13/ifag-1733-czarny-las/>

3 https://polska-org.pl/8713984,Kamienna_Gora,Kamienie_graniczne_w_Czarnym_Lesie.html

4 Kamienie takie mają w swoich zbiorach np. Městské muzeum Žacléř, Muzeum Tkactwa w Kamiennej Górze, Muzeum – Zamek Bolków, będące oddziałem Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze; kamień z 1727 roku eksponowany jest też w salach wystawowych krzeszowskiego Domu Opatów.

szym podmiotem do realizacji tego typu działań jest Muzeum Tkactwa w Kamiennej Górze, którego organizatorem i organem nadzorczym jest Burmistrz Miasta Kamienna Góra. Pośród statutowych celów i zadań Muzeum Tkactwa znajduje się gromadzenie tego typu zbiorów, ich naukowe opracowanie, przechowywanie w warunkach zapewniających im pełne bezpieczeństwo, a także eksponowanie i udostępnianie do celów badawczych⁵.

Uzasadnionym wydaje się podejrzenie, że Nadleśnictwo Kamienna Góra, po wpłynięciu do niego odpowiedniego wniosku z tutejszego muzeum, zgodzi się na przekazanie kamieni granicznych do muzeum, również i samo muzeum powinno być zainteresowane pozyskaniem nowych eksponatów⁶.

Ponieważ mowa tutaj o dwóch niemalże identycznych znakach granicznych, to być może warto byłoby też rozważyć możliwość przekazania jednego takiego kamienia do zbiorów gromadzonych przez krzeszowską fundację Europejska Perła Baroku, gdzie wśród eksponatów prezentowanych w tamtejszym Domu Opata również znajduje się jeden tego typu kamień⁷. Z historycznego punktu widzenia te piaskowcowe słupy, będące znakami wskazującym granicę pomiędzy dobrami opata krzeszowskiego i miasta Kamiennej Góry, znalazłyby się we właściwych miejscach.

Oczywiście w ten sposób opisywane znaki graniczne zostaną usunięte z dotychczasowej granicy miejscowości, gdzie zostały ustawione 287 lat temu. Jednakże rację ma Nadleśnictwo stwierdzając, że kamienie te „w chwili obecnej nie pełnią już przewidzianych dla nich funkcji”, natomiast w tejże lokalizacji nie są one objęte jakąkolwiek opieką. Ponieważ są one dla nas historycznymi symbolami związanymi z przeszłością tych ziem, toteż byłoby bardzo pożądane, aby kompetentne władze zadbały o to, aby te kamienne obeliski nie zostały zniszczone lub utracone.

Z wyrazami szacunku

W załączeniu:

1. Pismo do Nadleśnictwa w Kamiennej Górze z 21 maja 2020 roku;
2. Odpowiedź z Nadleśnictwa w Kamiennej Górze z 18 września 2020 roku.

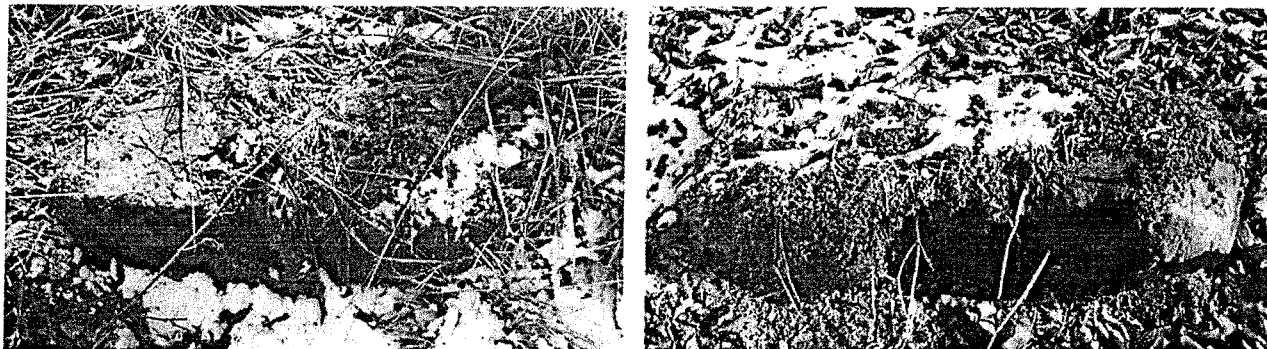
Pismo niniejsze nie zawiera zgody na ujawnienie danych adresowych podmiotu wnoszącego petycję, o której to zgodzie mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach. Dlatego też wnoszę o dokonanie anonimizacji podlegających upublicznieniu skanów zarówno samej petycji, jak i dotyczących jej aktualizacji odnoszących się do przebiegu postępowania, o których mowa w art. 8 ust. 2 ustawy o petycjach.

5 Statut Muzeum Tkactwa w Kamiennej Górze, będący załącznikiem numer 1 do Uchwały numer LIV/337/10 Rady Miejskiej w Kamiennej Górze z dnia 29 września 2010 roku.

6 Z posiadanych przeze mnie informacji wynika, że Muzeum Tkactwa wprawdzie posiada w swoich zbiorach jeden tego typu znak graniczny, jednakże jest to kamień z 1727 roku.

7 Przy czym, tak jak w muzeum kamiennogórskim, jest to kamień z 1727 roku.

Od wielu lat interesuję się zabytkowymi znakami granicznymi, wyznaczającymi przed laty granice dóbr klasztoru krzeszowskiego. W lutym tego roku udało mi się odnaleźć dwa takowe kamienie graniczne, dotychczas całkowicie nieznanne, a zlokalizowane na granicy miejscowości Kamienna Góra i Krzeszów.

Ilustracja 1: Znalezione kamienie graniczne z 1733 roku: po lewej kamień północny, po prawej kamień południowy.

Jak widać na ilustracji 1, oba kamienie były przewrócone, zarośnięte mchem i przysypane igliwem. Prawdopodobnie od lat nikt nie wiedział o ich istnieniu, a są to zabytki dokumentujące historię tych ziem, ich fotografie przedstawia ilustracja 2. Widoczne tu inskrypcje „I.A.G. 1733” informują, że odnalezione znaki ustawiono w 1733 roku na granicy ziem należących do opata krzeszowskiego Innocentego, gdyż monogram „I.A.G.” należy rozwinąć jako „Innocentius Abbas Grissoviensis”.

Ilustracja 2: Wygląd odnalezionych kamieni granicznych.

Wspomniane znaki odnalazłem zaledwie kilka miesięcy temu i opisałem je na swojej stronie internetowej¹. Po tej publikacji kamienie te zaczęli odwiedzać inni miłośnicy historii, znane mi są przynajmniej dwa takowe przypadki^{2,3}. Mając na uwadze fakt, że wzmiankowane kamienie graniczne niewątpliwie są zabytkami wartymi zachowania, zwracam się z prośbą o ich właściwe ustawienie – jeden z nich udało mi się ustawić prawie w pionie, ale zapewnia to jedynie jego widoczność, natomiast nie jest on wkopany prawidłowo; drugi w dalszym ciągu leży w trawie. Wskazane byłoby też objęcie tych zabytków przez Nadleśnictwo Kamienna Góra odpowiednią opieką poprzez podjęcie starań o wpis do ewidencji zabytków czy też poprzez inne działania, praktykowane przez tutejsze nadleśnictwo.

W przypadku gdyby Nadleśnictwo Kamienna Góra pozytywnie odniosło się do mojej prośby, byłbym wdzięczny za przesłanie mi informacji na temat podjętych działań. Gdyby zaś kamienie zostały wkopane i ustawione (co wymaga choćby użycia łopaty, z którą nie zwykłem spacerować po lesie), to byłbym wdzięczny za przesłanie mi fotografii, które mógłbym umieścić na swojej stronie www.

Współrzędne opisywanych tu znaków granicznych to: N 50°46'42", E 16°04'28", oraz dla drugiego kamienia: N 50°46'40", E 16°04'30".

Kamienie znajdują się na granicy miejscowości Kamienna Góra i Krzeszów, w lokalizacji zaznaczonej na mapie z ilustracji 3. O ile kamień „północny” dostrzegalny jest z odległości kilku metrów, to

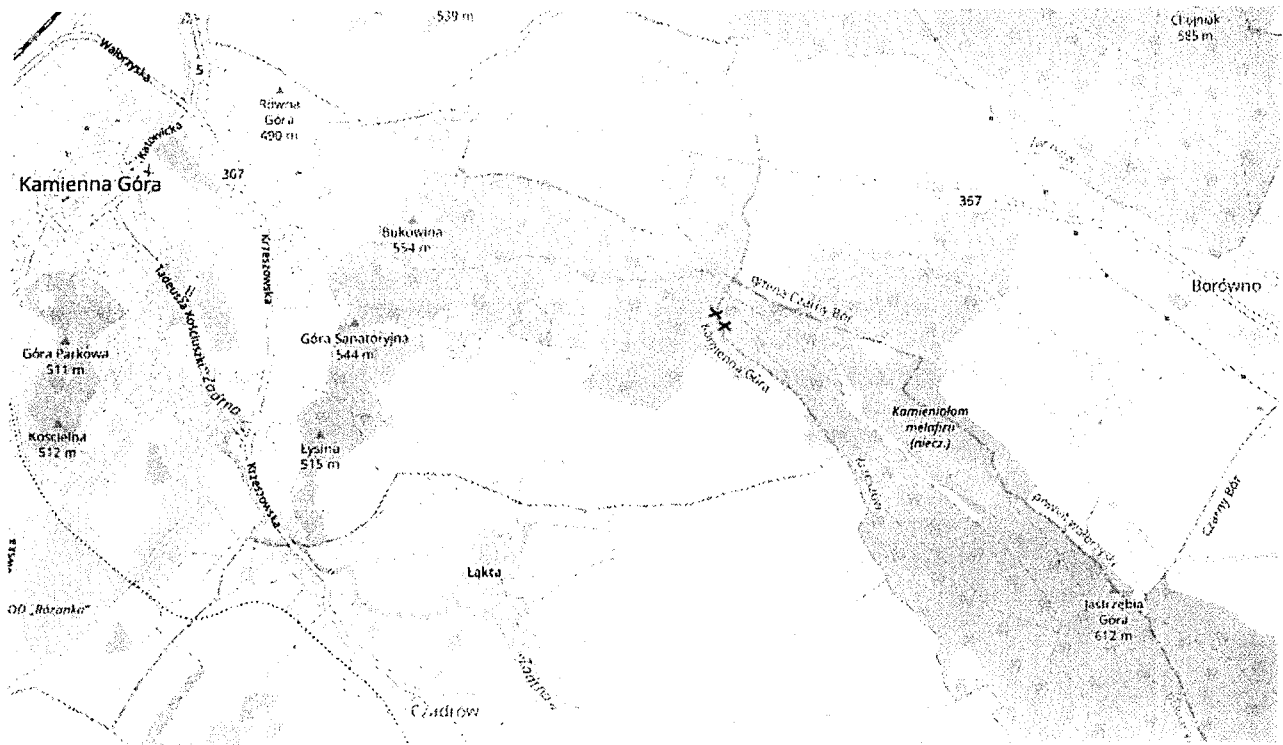
kamień „południowy” leży przewrócony w trawie i jest trudny do zauważenia. Dlatego też załączam fotografię ułatwiającą jego znalezienie: leży od 10 metrów od załamania płotu widocznego na fotografii 4.

Z poważaniem,

¹ <http://marian.gabrowski.eu/pdf/kamienie%20IAG%201733%20Kamienna%20G%C3%B3ra.pdf>

² <https://sciezkawbok.wordpress.com/2020/05/13/ifag-1733-czarny-las/>

³ https://polska-org.pl/8713984.Kamienna_Gora,Kamienie_graniczne_w_Czarnym_Lesie.html

Ilustracja 3: Mapka z zaznaczoną lokalizacją kamieni (czerwone krzyżyki).

Ilustracja 4: Lokalizacja przewróconego kamienia: 10 metrów od widocznego tu zalamania ogrodzenia.

Kamienna Góra, 18.09.2020 r.

Zn. spr.: ZGU.0172.1.2020

W nawiązaniu do korespondencji z Panem w sprawie znaków granicznych zlokalizowanych wewnątrz na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Kamienna Góra, uprzejmie informuję, że tutejsze Nadleśnictwo dokonało wizji lokalnej w terenie i potwierdzono obecność tych obiektów na gruncie będącym w zarządzie Nadleśnictwa.

Ww. kamienie są jednymi z wielu znaków granicznych (pochodzących z różnych okresów) stanowiących w przestrzeni oznaczenie granic gruntów, a które w chwili obecnej nie pełnią już przewidzianych dla nich funkcji.

Nadleśnictwo zgodnie z ustawą o lasach prowadzi gospodarkę leśną i nie jest podmiotem odpowiedzialnym za opisywanie, katalogowanie i ochronę obiektów mogących potencjalnie podlegać ochronie prawnej.

W związku z powyższym wobec braku kompetencji oraz delegacji prawnej nie jest w domenie Nadleśnictwa decydowanie o wartości historyczno kulturowej (lub jej braku) znajdujących się na gruncie przedmiotów a tym bardziej do podejmowania działań mających na celu ich zmianę stanu materialnego czy też ochronę.

